

Aika 22.10.2025, klo 16:00

Paikka Museokeskus Vapriikki, kokoustila Rauta

Käsiteltävät asiat

§ 111 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 112 Pöytäkirjan tarkastus

§ 113 Läsnäolo- ja puheoikeudet

§ 114 Ajankohtaiskatsaus

§ 115 Elinvoima- ja osaamislautakunnan vuosisuunnitelman osavuosikatsaus tammi-elokuu 2025 (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 116 Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä - Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ym. (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 117 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 118 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035

§ 119 Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035

§ 120 Tekoäly koulutuksen tukena -hankkeen rahoittaminen oppisopimusrahastosta

§ 121 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Osallistujat

Mustakallio Jaakko, puheenjohtaja
Hirvonen Mira, 1. varapuheenjohtaja
Selkämaa Kati, sihteeri
Aalto Mari, Lukiokoulutuksen johtaja
Ahlvik Jatta
Asp Antti
Haataja Peer
Hakulinen Noora
Halinen Aino
Kairimo Hanna
Kinnari Miia
Koskela Reijo
Markkanen Jouni
Minkkinen Iida-Maria
Nisso Kaarlo
Saari Regina, Työllisyys- ja kasvujohtaja
Salmi Pekka, Johtaja
Savukoski Henna
Toivanen Johanna, Viestintäasiantuntija
Tolonen Johannes
Vainio Tapani
Viskari Kirsi, Johtaja, ammatillinen koulutus
Vuori Arttu

§ 111

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 112

Pöytäkirjan tarkastus

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Kaarlo Nisso ja Johannes Tolonen (varalle Arttu Vuori).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 27.10.2025.

§ 113

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeudet tässä kokouksessa seuraavasti:

- § 114 ajaksi yhteyspäällikkö Matti Helimolle ja innovaatiojohtaja Irene Vekkelille sekä toimitusjohtaja Harri Ojalalle ja (Business Tampere Oy)

§ 114

Ajankohtaiskatsaus

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi.

Perustelut

Lautakunnan ajankohtaiset asiat:

- Tampereen kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen polun 2025 - 2035 tilannekatsaus (Matti Helimo)
- Sopimus vuodelle 2026, Business Tampere (Harri Ojala ja Irene Vekkelä)
- Avustushaun avaaminen välityömarkkinatoimijoille

§ 115

**Elinvoima- ja osaamislautakunnan vuosisuunnitelman osavuosikatsaus tammi-elokuu 2025
(yhteistoiminta-alueen asia)**

TRE:3381/02.02.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
Salmi Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Jussi Kuusirinne, 040 502 7535, etunimi.sukunimi@tampere.fi
ja strategiacontroller Tuomas Huhtala, puh. 040 353 7384, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kati Selkämaa, puh. 040 707 3238, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Elinvoima- ja osaamislautakunnan vuosisuunnitelman osavuosikatsaus tammi-elokuu 2025 hyväksytään.

Perustelut

Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää. Vuosisuunnitelmalla tarkennetaan ja toimeenpannaan palvelusuunnitelmaa sekä vuosittaista talousarviota. Vuosisuunnitelman seurantaraportissa raportoidaan lautakunnan alaiseen toimintaan liittyvät keskeiset toimenpiteet, talouden toteumat ja riskienhallinnan tilanne kolmesti vuodessa huhti-, elo- ja joulukuun tilanteista.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan osalta toimenpidekokonaisuudet ovat toteutuneet alkuvuoden aikana erittäin hyvin ja kaikkien 15 kokonaisuuden ennustetaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä suunnitellusti. Toimenpiteissä ei ole merkittäviä poikkeamia. Englanninkielisen lukiokoulutuksen järjestämislupaa on haettu kesän aikana, mutta lupaa ei vielä tässä vaiheessa ole myönnetty.

Raportointikauteen on mahtunut useita merkittäviä onnistumisia. Nuorten monialaisen tuen vahvistamiseen ja kouluympäristön turvallisuuden vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet ovat edistyneet hyvin ja lukiokoulutuksessa käynnistyy syyslukukaudella kummikoulutoiminta kaupunginosakehittämisen kohdealueilla. Startup -talo P6:n toiminta käynnistyi elokuussa uudella konseptilla. Lukiokoulutuksessa on lisätty virtuaalisen kansainvälisyyden ja kestävästi toteutettujen kv. liikkuvuusjaksojen toteutuksia, ja Tredussa puolestaan viety eteenpäin kestävyystoimenpiteitä mm. ruokahävikin vähentämiseksi ja ulkoisten hankintojen toimittajien sitouttamiseksi vastuulliseen toimintaan. Myös työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun toimeenpanoon liittyvät toimenpiteet etenevät edelleen hyvin. Raportointikauden poikkeamia ja onnistumisia on avattu tarkemmin asian liitteenä olevassa katsauksessa.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakate toteutui tammi-elokuussa 11,4 milj. euroa ajankohdan vuosisuunnitelmaa parempana. Toimintatuotot toteutuivat 0,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempina ja toimintakulut 10,9 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Tuottojen ylitykset aiheutuivat työllisyys- ja kasvupalvelujen myyntituottojen sekä tukien ja avustusten toteumasta. Toimintakulujen poikkeamaa selittää erityisesti Tampereen seudun työllisyysalueen toiminnan käynnistymiseen liittyvä viive palvelujen ostojen kirjauksissa sekä TE-uudistuksessa valtiolta kaupungille siirtynyt edellisten vuosien palveluvelka, jonka valtio korvaa kaupungille 2025. Edelliselle vuodelle kuuluvien tukien ja avustusten oikaisut pienentävät alkuvuoden toimintakulujen toteumaa yhteensä 4,8 milj. euroa. Tampereen seudun työllisyysalueen tilinpäätösennuste on vuosisuunnitelman mukainen.

Tilinpäätösennusteen mukaan lautakunnan toimintakate toteutuu 0,1 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatuottojen ennuste on 6,9 milj. euroa budjetoitua parempi työllisyys- ja kasvupalvelujen myyntituottojen ja työllistämistukien takia sekä työllisyysalueen maksuosuuksien muutoksen seurauksesta. Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan 6,8 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempana. Suurin ylitys on kunnan rahoitusosuudessa työttömyysturvamaksuista sekä työllisyysalueen maksumuutoksen muutoksesta.

Työttömyysturvaetuuksien ennusteeseen sisältyy paljon epävarmuutta, mikä johtuu TE-uudistuksen kannustinmallista sekä epävarmasta työllisyystilanteesta. Lisäksi ammatillisen koulutuksen toimintakulujen ennustetaan ylittävän mm. vuokratulujen takia.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan muutettuun talousarvioon sisältyy nettoinvestointeja yhteensä 3,6 milj. euroa. Nettoinvestointien tilinpäätösennuste on budjetoidun mukainen.

Tiedoksi

Pekka Salmi, Regina Saari, Mari Aalto, Kirsi Viskari, Jussi Kuusirinne, Tuomas Huhtala

Liitteet

1 Liite Elosa 22.10.2025 vuosisuunnitelman osavuosisikatsaus tammi-elokuu 2025

§ 116

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä - Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ym. (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:2273/06.00.01/2024

Valmistelijat / lisätiedot:

Karojärvi Hanna

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Hanna Karojarvi, puh. 040 800 7410, varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija Mikko Leikkanen, puh. 040 575 5580, etunimi.j.sukunimi@tampere.fi, opetusjohtaja Petri Peltonen, puh. 050 525 8561, kehittämispäällikkö Laura-Leena Leiwo, puh. 041 730 7570, kehitysjohtaja Tuula Hoivala, puh. 050 329 5711, kehittämisasiantuntija, kestävät hankinnat, Enni Leppälä, puh. 040 800 7809, projektipäällikkö Elina Pulliainen, puh. 040 182 8773, etunimi.sukunimi@tampere.fi, palvelujohtaja Susanna Järvinen, puh. 040 800 4887 etunimi.sukunimi@voimia.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihtööri Kati Selkämaa, puh. 040 707 3238, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Brigita Krasniqin, Inna Rokosan ja Mitja Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Tampereen kaupunki asettaa tavoitteekseen eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamisen omissa palveluissaan ja hankinnoissaan vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan.

Tampereen strategia 2030, Kestävä Tampere 2030 -linjaukset, 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia -EU-missio sekä YK:n Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ohjaavat ja velvoittavat Tampereen kaupunkia tavoittelemaan ilmastoneutraaliutta. Lisäksi kaupunki on sitoutunut työhön luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kaupunki on allekirjoittanut yhdessä Suomen 10 suurimman kaupungin kanssa julkilausuman, jossa sitoudutaan työhön luontokadon pysäyttämiseksi myös globaalilla tasolla.

Pormestari Nurmisen uudessa pormestariohjelmassa on kirjattuna, että kaupunki tulee vahvistamaan koulu- ja päiväkotiruoan laatua sekä panostamaan lähi- ja kasvisruokaan.

Tampereen kaupunki selvitti yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Tampereen kaupunkiorganisaation vuoden 2021 hankintojensa hiili- ja luontojalanjäljen. Elintarvikehankinnat muodostivat suurimman (22%) osan kaupungin hankintojen luontojalanjäljestä ja toiseksi suurimman (14%) osan kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä. Elintarvikkeista punainen liha aiheutti suurimman luontojalanjäljen (34 %). Seuraavaksi suurimmat luontojalanjäljet aiheuttivat maitotuotteet (22 %) ja siipikarja (10 %). Punainen liha aiheutti myös suurimman osan elintarvikkeiden hiilijalanjäljestä (37 %). Vaikka elintarvikkeet aiheuttivat suurimman luontojalanjäljen, elintarvikehankintojen määrä euroissa oli vain noin 3 % kaikista hankinnoista. Etenkin lihatuotteiden aiheuttama maankäyttö nostaa elintarvikkeiden aiheuttamaa luontojalanjälkeä. Kaikki lihatuotteet aiheuttivat yhteensä yli 50 % elintarvikkeiden luontojalanjäljestä.

Iso osa tamperelaisten toiminnasta aiheutuvista päästöistä syntyy muualla. Sitowise Oy laski vuonna 2023 jo toista kertaa Tampereen kulutuspohjaiset päästöt. Selvityksestä kävi ilmi, että ruoka muodostaa päästöistä suurimman osan (23%). Kulutuspohjaisten päästöjen vähentäminen on tärkeä osa Tampereen ilmastotyötä.

Vuoden 2023 alusta lähes kaikissa Tampereen kouluissa ja varhaiskasvatusyksiköissä on ollut joka päivä vapaasti valittavissa kasvisruoka, joka on linjastossa ensimmäisenä, jotta maistamisen kynnyks on pienempi. Tavoitteena on tutustuttaa lapsia ja nuoria kasvispainotteiseen ruokaan ja uusiin makuihin. Varhaiskasvatus ja esiopetus on sitoutunut edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Tarjolla oleva ruoka perustuu pohjoismaisiin ravintosuosituksiin. Nyt tehty aloite on linjassa vuoden 2024 aikana päivittyvien uusien kansallisten ravitsemussuositusten kanssa.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa tunnistetaan pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Tampereella on jo pitkään toteutettu aistilähtöistä Sapere-ruokakasvatusta, jossa ruokaan tutustutaan kaikilla aisteilla ja sisältöjen käsittely ulottuu ruokapöydästä ja -hetkestä laajemmin kaikkeen toimintaan. Monipuolinen ja moniaistinen ruokakasvatus auttaa myös ruokahävikin hallinnassa. Varhaiskasvatus ja esiopetus yhtyy Voimian näkemykseen siitä, että syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväntöntä.

Perusopetuksessa hiilineutraalien tekojen strategista painopistettä toteutetaan ekososiaalisen sivistyksen toimenpidekokonaisuudessa. Ruokakasvatus ja lasten ja nuorten ohjaaminen kestäviin ruokailutottumuksiin sekä käytännön opetustilanteena kouluruokailu ovat osa ekososiaalisen sivistyksen kokonaisuutta. Perusopetuksen toimenpiteenä tämän aloitteen osalta on kasvispohjaisen ruoan ja erityisesti kouluruoan arvostukseen ja asenteisiin vaikuttaminen. Kaiken kouluruoan, myös kasvisruokien houkuttelevuuden ja yleisesti oppilaiden ruokatietoisuuden lisääminen on yksi Tampereen perusopetuksen

painopistealueista lukuvuonna 2024-2025, mihin on sovittu askelmerkit ja käytännön toteutus. Tavoitteen toteutumista seurataan kouluruokatyöryhmän kokoontumisten ja sen ehdottamien toimenpiteiden avulla. Reseptiikkaa kehitetään yhteistyössä Voimian kanssa. Perusopetus pitää aloitetta tärkeänä ja valtakunnallisesti merkittävänä keskustelunavauksena.

Perusopetuksella ja toisen asteen koulutuksella on mahdollisuus vaikuttaa oppilaiden asennoitumiseen ruokaan siltä osin, kun se tapahtuu koulupäivän aikana. Oppilaita kannustetaan miettimään tekemiään ruokavalintoja ja niiden vaikutuksia. Kouluruokailusta pyritään tekemään sosiaalinen tapahtuma, jolloin kaiken kouluruoan ja erityisesti kasvisruoan hyväksyttävyyys nousee oppilaiden keskuudessa. Valmisteilla on myös muutos, jossa ehdotetaan kasvisruokien nimeämistä uudella tavalla mahdollisten ennakkoasenteiden vähentämiseksi. Lukioissa voidaan edelleen nostaa esiin eläinperäisten tuotteiden haitallisuutta ja järjestää esimerkiksi teemapäiviä, tietoiskuja ja muita tapahtumia tietoisuuden lisäämiseksi. Lukiokoulutus voi nostaa eläinperäisten tuotteiden vähentämisen vielä voimakkaammin esiin mm.

Ilmastovahdissa, mikä takaa, että asiaa myös seurataan ja siitä raportoidaan. Eläinperäisten tuotteiden puolittaminen tulee tehdä samassa yhteydessä, kun kehitetään kouluruokailun houkuttelevuutta, maistuvuutta ja arvostusta oppilaiden keskuudessa, hävikkiä lisäämättä.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö selvitti eläinperäisten tuotteiden osuuden vähentämisen kustannusvaikutuksista verrokkikunnissa (Turku, Vantaa, Espoo, Mikkeli). Kaikissa verrokkikunnissa tavoitellaan punaisen lihan osuuden vähentämistä ruokalistoilta. Hyväksi tavaksi ovat osoittautuneet ns. hybridiruoat, joissa osa lihaproteiinista on korvattu kasviproteiineilla. Tällä tavalla on onnistuttu esimerkiksi Turussa vähentämään päästöjä ilman, että ruuan menekki on pienentynyt. Hybridiruoat ovat myös osoittautuneet kustannusvaikutuksiltaan vähäisiksi, riippuen siitä, mitä kotimaista kasviproteiinia on käytetty korvaamaan punaista lihaa. Kasviproteiinit ovat aiemmin olleet useimmiten kalliimpia kuin eläinperäiset proteiinit, mutta hintakehitys on viime vuosina muuttunut. Esimerkiksi naudanjauhelihan hinta on noussut samalla, kun osa kasviproteiineista on saatavilla aiempaa edullisemmin. Huomioitavaa kuitenkin on, että esimerkiksi reseptiikan tekeminen vaatii resursseja tuotekehityksessä ja lapsille maistuvimmat kasviproteiinilähteet ovat tyypillisesti kasviproteiineista hinnakkaimpia. Yksiselitteisesti ei verrokkikunnista saatujen tietojen perusteella voida olettaa, että kasviproteiinit automaattisesti joko nostaisivat tai laskisivat kustannuksia – jokainen tilanne vaatii oman laskelmansa. Esimerkiksi Ruoka-askel tutkimuksen interventiossa päiväkotien ruokalistojen muokkaaminen ravitsemussuosittelun mukaiseksi (hieman vähemmän lihaa, enemmän palkokasveja ja kohtuullisesti maitoa) vähensi kustannuksia 3-6%.

On tärkeää pitää yllä ruokakasvatusta kaikilla kouluasteilla ja kodeissa, ohjaten lapsia uusien makujen omaksumiseen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö ruokapuheen ja maistamiskulttuurin osalta on avainasemassa

myös kasvisruokiin suhtautumisessa. Aloitteen pohjalta perusopetus rohkaisee aiheen käsittelyyn koulujen vanhempainilloissa lukuvuonna 2025-2026 esimerkiksi yhteisesti tuotettujen materiaalien avulla.

Tampereen kaupungin palveluissa ateriapalvelut toimittaa pääosin Pirkanmaan Voimia. Voimia tukee Tampereen kaupungin hiilineutraaliustavoitteita ja on sitoutunut vähentämään ilmastovaikutuksiaan. Voimia on toimittanut valtuustoaloitteeseen oman tarkemman vastauksensa (liite).

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää koulutusta elintarvike-, ravintola- ja cateringaloilla, joissa opiskellaan ruoanvalmistusta. Koulutuksessa noudatetaan valtakunnallisia tutkinnon perusteita, jotka määräävät pitkälti sen, minkälaisia sisältöjä opetuksessa on. Opetushallituksen määräämät tutkinnon perusteet valmistellaan yhteistyössä alan työelämän kanssa, jolloin tutkinnon perusteet vastaavat mahdollisimman pitkälle työelämän osaamistarpeita.

Tredussa elintarvikealalla voi valmistua leipurikondiittoriksi, elintarvikkeiden valmistajaksi tai lihatuotteiden valmistajaksi. Leipurikondiittorikoulutuksessa käytetään paljon eläinperäisiä raaka-aineita kuten kananmunaa, maitoa, kermaa ja voita. Näiden käyttöä on vaikea vähentää, koska niiden käyttö tutkinnon perusteissa olevissa sisällöissä on hyvin oleellinen osa tuotteiden valmistusta ja suuri osa leipurikondiittorin ammatin hallintaa. Opetukseen on lisätty myös kasvisperäisten tuotteiden valmistusta siinä määrin kuin tutkinnon perusteet ja kasvisperäisten ruokien myynnin kysyntä on mahdollistanut. Elintarvikkeiden valmistajan koulutuksen prosessi- ja annosruokien valmistuksessa käytetään lihaa, kestävä kehitys otetaan huomioon valmistuksessa ja raaka-aineiden valinnassa. Valmistuksessa käytetään paljon paikallisia raaka-aineita. Lihatuotteiden valmistajien koulutuksessa sisällöt ja raaka-aineet ovat tutkinnon perusteen mukaisesti lihavoittoisia, koska koulutuksella vastataan alueellisen lihateollisuuden työvoima- ja osaamistarpeisiin. Lihatuotteiden valmistuksen opetussisällöissä huomioidaan kuitenkin myös vegaaniset tuotteet, jotka jäljittelevät lihatuotteita tai korvaavat niitä.

Ravintola- ja catering-alan koulutuksessa huomioidaan valtakunnalliset ravitsemussuosituksat. Kasvis- ja vegaanivaihtoehtoja käsitellään ja opetetaan koko tutkinnon ajan eri tutkinnon osissa. Opiskelijoiden tietoisuutta laajemmasta kasvisruokailun merkityksestä lisätään mm. opettajien osaamisen varmistamisella. Tämä vahvistaa osaltaan kasvisruokailun vakiintumista osaksi opiskelijoiden arkea.

Kaikkia hankintoja ohjaa hankinnan strategiset painopisteet, joiden avulla hankinnoissa toteutetaan kaupungin strategiaa. Painopisteiden mukaan tuotteet ja palvelut hankitaan ilmaston ja ympäristön kannalta vastuullisesti. Painopisteissä painotetaan myös kokonaistaloudellisuutta sekä paikallisen elinvoiman kehittymisen tukemista. Hankintojen kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta on tärkeää, että palvelu ja tuotteet vastaavat asiakkaiden tarpeita, eikä niistä aiheudu kustannuksia esimerkiksi hävikin muodossa.

Hankintapalveluiden kautta voidaan eläinperäisten tuotteiden osuuden lisäämisen kokonaisuuteen vaikuttaa koordinoimalla palvelusopimusneuvotteluita ja nostamalla keskusteluun ajankohtaisia asioita, joihin yksiköiden tulisi ottaa kantaa. Lisäksi Hankintapalvelut vastaa osaltaan sopimuksen toteutumisen valvonnasta.

Pirkanmaan Voimian toimintaa ohjataan palvelusopimuksilla, joissa palveluryhmät asettavat vastuullisuus- ja ympäristövaatimukset Voimian tuottamille ateriapalvelulle. Nämä vaatimukset ohjaavat Voimiaa kaupungin haluamaan suuntaan. On syytä huomioida, että mikäli Voimiaan kohdistuu lyhyellä aikavälillä kustannuksia nostavia vaatimuksia, tämä on huomioitava joko heille maksetussa hinnassa tai heille asetetuissa tulostavoitteissa.

Kaupungin tiloissa toimivia kahvila-/ravintolapalveluyrittäjiä pystytään halutessa kilpailutusten kautta ohjaamaan eläinperäisten tuotteiden vähentämiseen. Hankintapalvelut tukee hankintojen valmistelua yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuosina 2025 ja 2026 joitakin keskeisten kohteinen kahvila-ravintolasopimuksia (Esim. Metso, Laikku ja Kaupungintalo) on aika kilpailuttaa uudelleen.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteet ja niin päätettäessä myös eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämisen tavoite, voidaan huomioida palveluntuottajan valinnassa vähimmäisvaatimusten ja vertailuperusteiden avulla. Sopimusten kilpailutuksessa on periaatteessa mahdollista huomioida nämä näkökulmat. Näin ollenkin yrittäjällä täytyy olla myös liikkumavaraa huomioida kysynnän vaikutus valikoimaan, jotta toiminta on kannattavaa ja palvelee asiakkaiden tarpeita. Konkreettiset vähimmäisvaatimukset palvelukuvauksessa voivat liittyä esim. kasvisruoka- ja vegaanivaihtoehtojen saatavuuteen, esillepanoon linjastolla ja sijaintiin ensimmäisenä ruokalistalla, vastuullisuusmerkintöihin sekä kasvisruoan menekin seurantaan. Pisteytettävänä vertailuperusteena voi olla esim. Vastuullisuussuunnitelma, jossa palveluntuottajalta pyydetään vastuullisuussuunnitelmaan kuvaus toimenpiteistä, joilla se sitoutuu edistämään tilaajan määrittämiä vastuullisuustavoitteita. Tällä tavoin voidaan palveluntuottajilta parhaimmillaan saada myös uusia, innovatiivisia toimintatapoja kestävyysshaasteiden ratkaisemiseksi. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi kasvisruoan osuuden ja menekin lisäämiseen valikoimassa sekä kotimaisten kasviproteiinien käyttöön raaka-aineina.

Eläinperäisten tuotteiden kulutusta pienennettäessä siirtymässä on huomioitava toimittajamarkkinan kyvykkyys toimittaa haluttuja tuotteita. Tällä hetkellä kasviproteiinivalmisteiden saatavuus ja valikoiman riittävyys on haaste suuren mittaluokan valmistusprosesseihin. Tästä johtuen lyhyellä aikavälillä aloitteen vaikutukset voivat olla kustannuksia lisääviä. Suomessa ja maailmalla on meneillään useita tuotekehityshankkeita, joiden avulla voidaan saada kustannustehokkaita ratkaisuja kasviproteiinivalmisteiden tuotantoon ja siksi markkinoiden kehittymistä on seurattava aktiivisesti. Kasvisruoan reseptiikkaa on kehitettävä asiakkaiden makumieltymyksiä vastaavaksi. On tärkeää seurata hankkeita, joissa kehitetään ruokapalveluille soveltuvia maukkaita

kasviruokareseptejä sekä jakaa muiden ruokapalvelutoimijoiden kanssa parhaita kokemuksia kasvisruoan käytön edistämisestä.

Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ja Luonnonvarakeskuksen (LUKE) tuottama politiikkasuosituspaperi suosittaa kunnille erityisesti julkisten ruokapalveluiden tulosohjaus- ja kannustinjärjestelmien kehittämistä kouluruoan laadun ja kasvisruoan menekin parantamiseksi. Lisäksi panostuksia tarvitaan yhä sekä ruokakasvatukseen että oppilaiden mukaan ottamiseen kouluruokailun kehittämisessä.

Eläinperäisten tuotteiden kuluttamisen puolittamisen kokonaisvaltainen tavoittelemisen kaikilla mahdollisilla tunnistetuilla keinoilla ei ole mahdollista ilman jonkinlaisia lisäresursseja – yksittäisiä toimenpiteitä ja kehittämistyötä tehdään talousarvion mahdollistamissa puitteissa. Haastavassa taloudellisessa tilanteessa näitä kehityspanostuksia on järkevää tehdä myös ulkoisen rahoituksen turvin. Näin ollen kaupunki pyrkii jatkossa paremmin hyödyntämään ulkoista rahoitusta (muun muassa Eu-hankkeet) yhteistyössä Voimian kanssa tämän kehittämistyön edistämiseksi.

Hiilineutraaliustiekartan seuraavassa päivitysvaiheessa tulisi varmistaa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti toteutettavissa oleva prosenttitavoite kasviperäisten proteiinien osuudeksi kouluruoassa. Vuoropuhelua asian valmistelussa tehdään tiiviisti Voimian kanssa.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite
- 2 Voimian lausunto
- 3 Nuorisovaltuuston lausunto

§ 117

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus (yhteistoiminta-alueen asia)

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Johtaja, ammatillinen koulutus

§ 153 Tulojen ja menojen hyväksyjät Tampereen seudun ammattiopistossa 1.10.2025 alkaen, 29.09.2025

§ 154 Tilausoikeudet Tampereen seudun ammattiopistossa 1.10.2025 alkaen, 29.09.2025

§ 149 Opiskelijan äänellä -projektin avustuksen palauttaminen Opetushallitukselle, 09.09.2025

§ 155 Tredu Erasmus+ 2025 -projektin asiataarkastajan nimeäminen opiskelijaliikkuvuuksien osalta, 01.10.2025

§ 157 Kampuskohtaisten opiskeluhuoltoryhmien asettaminen ja edustajien nimeäminen lukuvuodelle 2025 - 2026 Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa, 03.10.2025

§ 160 Nokian kaupungin ja Tredun välinen tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen kuntakohtainen erillissopimus lukuvuodesta 2025-2026 alkaen, 07.10.2025

§ 162 DETECT-projektin toteuttaminen, 09.10.2025

Kehitysjohtaja, ammatillinen koulutus

§ 15 TalentTrekFinland -projektin toteuttaminen, 18.09.2025

Koulutuspäällikkö, liiketoiminta ja palvelut 5, ammatillinen koulutus

§ 2 Tredun ja Tampereen ammattikorkeakoulu Oy:n välinen palvelusopimus, 17.09.2025

Koulutuspäällikkö, teknologian ja liikenteen alat 2, ammatillinen koulutus

§ 2 Ajoneuvoalan irtaimiston poisto Tredun opetuskäytöstä ja myynti, 22.09.2025

Koulutuspäällikkö, teknologian ja liikenteen alat 5, ammatillinen koulutus

§ 1 Kone- ja tuotantotekniikan alan laitteiden ja koneiden poisto Tredun opetuskäytöstä ja myynti, 17.09.2025

Osaamisalajohtaja, liiketoiminta ja palvelut, ammatillinen koulutus

§ 10 Media-alan studiokaluston hankinta Tampereen seudun ammattiopistoon, 07.10.2025

Osaamisalajohtaja, teknologia ja liikenteen alat, ammatillinen koulutus

§ 28 Patapesukoneen pienhankinta Tampereen seudun ammattiopistoon, hankintaoikaisu, 09.09.2025

§ 29 Korimittalaitteen pienhankinta Tampereen seudun ammattiopistoon, 19.09.2025

§ 30 Patapesukoneen pienhankinta Tampereen seudun

ammattiopistoon, päätös hankintaoikaisuvaatimukseen, 02.10.2025
§ 27 Sopimus opiskelijatyönä tehtävästä puutavaran lähikuljetuksesta,
05.09.2025

Osaamislajohtaja, yhteiset koulutuspalvelut, ammatillinen koulutus
§ 23 Lasten ja nuorten säätiö sr:n ja Tredun välinen
yhteistoimintasopimus Taidot elämään -toiminnan toteuttamisesta
vuosina 2026 - 2027, 24.09.2025

Osaamislajohtaja, rakennettu ympäristö ja kiinteistöala, ammatillinen
koulutus
§ 20 Telakaivukoneen pienhankinta Tampereen seudun
ammattiopistoon, 03.10.2025

Palvelupäällikkö, ammatillinen koulutus
§ 1 Sähkötoimisen pakettiauton pienhankinta Tampereen seudun
ammattiopistoon, 13.10.2025
§ 2 Sähkötoimisen minibussin pienhankinta Tampereen seudun
ammattiopistoon, 13.10.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunta, § 118, 22.10.2025

Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto, § 59, 25.09.2025

§ 118

Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035

TRE:4689/00.01.02/2025

Elinvoima- ja osaamislautakunta, 22.10.2025, § 118

Valmistelijat / lisätiedot:
Saari Regina

Valmistelijan yhteystiedot

Työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kati Selkämaa, puh. 040 707 3238, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle, että Tampereen seudun
työllisyysstrategia 2026–2035 hyväksytään.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus, työllisyysalueen kunnat

Liitteet

1 Liite elosa 22.10.2025 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026–2035

Elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto, 25.09.2025, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:
Saari Regina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Saari Regina, Työllisyys- ja kasvujohtaja

Päätösehdotus oli

Elinvoima ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto hyväksyy osaltaan
Tampereen seudun työllisyysstrategian 2026 - 2035.

Esitetään elinvoima- ja osaamislautakunnalle ja edelleen
kaupunginhallitukselle, että Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026 -
2035 hyväksytään.

Työllisyysjaoston käsittelemä versio strategiasta saatetaan Tampereen
seudun työllisyysalueen kuntiin tiedoksi ja hyödynnettäväksi
kuntastrategioiden valmistelussa.

Perustelut

Tampereen seudun työllisyysstrategian laadintatyö vuosille 2026- 2035
käynnistettiin tammikuussa 2025. Työllisyysstrategia on Tampereen

seudun ja työllisyysalueen yhteinen strategia. Tavoitteena on vahvistaa alueen työllisyyttä ja elinvoimaa. Strategian avulla pyritään luomaan yhteinen ymmärrys pitkän aikavälin työllisyyden edistämisen suuntaviivoista ja keskeisistä eri toimijatahojen toimenpiteistä. Työllisyysalueen osalta toimenpiteet tarkentuvat palvelusuunnitelmassa ja vuosisuunnitelmissa. Työllisyysalueen toiminta on lakisääteistä ja varsin säädeltyä, joten strategia ottaakin erityisesti kantaa siihen, miten asioita tehdään ja mitä niillä tavoitellaan.

Strategian valmistelutyö toteutettiin laajassa yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Strategian toteutuminen edellyttää yhteisiin tavoitteisiin ja kärkitoimenpiteisiin sitoutumista laajan toimijajoukon yhteistyönä. Strategian laatiminen on perustunut osallistaviin ja vuorovaikutteisiin työmenetelmiin sekä tiedon keräämiseen. Tärkeimpiä työmenetelmiä ovat olleet haastattelut, kyselyt ja työpajat. Kevään ja alkusyksyn 2025 aikana strategialle määritettiin alueen tavoitetilasta ja tilannekuvasta johdettu visio, keskeiset tavoitteet ja kärkitoimenpiteet. Strategialle laadittiin myös toimintaperiaatteet ja arviointimalli strategian toimeenpanoon ja vaikutusten todentamiseksi. Strategiatyön konsultteina ovat toimineet MDI/FCG Finnish Consulting Group Oy alihankkijanaan Mikko Kesä Oy.

Strategiatyön lähtökohtina korostuivat erityisesti seuraavat asiantuntijahaastatteluissa ja -kyselyssä tunnistetut kehityksen ajurit:

- *Ekosysteemin voimavarojen turvaaminen ja ohjaaminen samaan suuntaan*
- *Asiakaslähtöiset, vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut*
- *Työllisyyden, osaamisen ja elinvoiman kehittämisen yhteys*
- *Tulevaisuusorientaatio ja ennakointi*
- *Vaikuttavuustieto johtamisen välineenä*
- *Kuntien ja muiden toimijoiden osallistaminen ja sitouttaminen*

Työllisyysstrategian valmistelussa on huomioitu myös työllisyyden hoidon valtakunnalliset tavoitteet sekä olemassa olevat alueen strategiat ja valmisteilla olevat strategiat.

Strategian laadintaprosessi koostui laajoista osallistavista ja dialogisista työpajoista, asiantuntijaryhmien työkokouksista sekä strategialuonnoksen vuorovaikutteisista esittelytilaisuuksista eri tilaisuuksista alueella. Viiteen toteutettuun työpajaan osallistui noin 100 eri henkilöä eri organisaatioista. Heistä useimmat osallistuivat kaikkiin työpajoihin.

Työllisyysjaosto on osallistunut työllisyysstrategian valmisteluun kokouksissaan 19.2.2025 ja 19.3.2025. Lisäksi työllisyysstrategialuonnos on esitelty uudelle työllisyysjaostolle 27.8.2025. Elinvoima- ja osaamislautakunta on käsitellyt työllisyysstrategian valmistelua 16.4.2025 ja lisäksi strategian valmistelua on käsitelty kaupunginhallituksen kehittämiskokouksissa 28.4.2025 ja 1.9.2025.

Työllisyysstrategian visiona on kasvu. Työllisyysstrategialla tuetaan Tampereen seudun työpaikkojen ja työllisten määrän kasvua. Kasvulla haetaan mahdollisimman korkeaa ja laadukasta työllisyysastetta.

Työllisyysasteen laatu tarkoittaa työpaikkojen määrän ohella tehtyjen työtuntien määrän kasvattamista eli kokoaikaista työtä, joka vastaa työnantajien tarpeiden ohella työntekijöiden tarpeisiin ja osaamiseen.

Työllisyyden kasvu nojaa pitkälti seudun kärki- ja kasvualueisiin, jotka on määritelty Tampereen kaupunkiseudun elinkeinostrategiassa (Uuden edellä 2026–2030). Osaavalla ja työnantajien tarvitsemalla työvoimalla luodaan uusia kasvun ja investointien edellytyksiä. Kasvu mahdollistetaan ennakoimalla työnantajien lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin osaamis- ja työvoimatarpeet. Osaavan työvoiman saatavuudesta huolehditaan alueen strategisille kärkitoimialoille, suurille kysyntäaloille ja pk-yritysten erilaisiin tarpeisiin. Lisäksi edistetään kasvuyrittäjyyttä. Osaavaa työvoimaa yritysten ja muiden työnantajien tarpeisiin saadaan alueelta, muualta Suomesta sekä ulkomailta.

Kasvuvisio toteutetaan kääntämällä työvoiman tarjonnan, koulutuksen ja työllisyyden edistämisen sekä työvoimapalveluiden toimintamallit ja -periaatteet laajasti kysyntälähtöisiksi. Tämä tarkoittaa työnantajien työvoima- ja osaamistarpeita asettamista työvoiman tarjonnan lähtökohdaksi. Näitä tarpeita ennakoidaan ja kartoitetaan laajasti eri toimijoiden yhteistyönä tietoja ja osaamista jakaen. Muutoksella tavoitellaan toiminnan ja palvelujen asiakaslähtöisyyttä, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.

Työllisyysstrategiassa on määritelty viisi painopistealuetta ja jokaiselle painopistealueelle omat kärkitoimet seuraavasti:

Turvataan osaavan työvoiman saatavuus lyhyellä ja pidemmällä aikavälillä

- Vahvistetaan koulutuksen työelämlähtöisyyttä ja koulutuksesta työmarkkinoille siirtymiä.
- Panostetaan osaajien houkutteluun kansallisesti ja kansainvälisesti sekä osaamisen pitovoimaan alueen kärkialojen ja työvoiman kysyntäalojen tarpeet huomioiden
- Vahvistetaan alueen tunnettuutta ja tehdään alue houkuttelevammaksi ja tunnetummaksi kv-yrityksille, kansainvälisille erityisosaajille sekä pääomille
- Taloudellisesti kestäväillä, vaikuttavilla ja tehokkailla palveluilla sekä tehostamalla työnvälitystä varmistetaan olemassa olevien työvoimavarantojen ja työnhakijoiden pääsy työmarkkinoille

Parannetaan työmarkkinoiden toimintaa ja kohtaantoa

- Lisätään asiakkaiden omatoimisuutta sekä työmarkkinoiden vastaanottavuutta.
- Ehkäistään ennalta kohtaanto-ongelmien syntyä ja parannetaan palvelujen työllisyysvaikuttavuutta
- Kehitetään työllisyysalueen sisäistä ja alueiden välistä yhteistyötä työmarkkinoiden toiminnan parantamiseksi.

Edistetään yrittäjyyden ja pk-yritysten työllistämisen edellytyksiä

- Kontaktoidaan aktiivisesti yrityksiä, luodaan kumppanuuksia ja parannetaan suunnitelmallista asiakkuudenhoitoa ja palveluiden koordinoitua työnantajien suuntaan
- Rakennetaan palvelut paremmin yritysten tarpeisiin mukautuviksi ja yritysytksilöllisiksi.
- Kehitetään alkavien yritysten ja työnantajien palveluja
- Parannetaan kasvuyrittäjyyden ekosysteemien toimintaedellytyksiä sekä kasvuyritysten palveluita

Huolehditaan työllisyydestä sosiaalisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla

- Toteutetaan haastavassa työmarkkina-asemassa olevien palvelut työnantajalähtöisesti ja vahvistetaan työpaikkojen vastaanottavuutta.
- Laajennetaan vaikuttavuus- ja tulospohjaisia palveluhankintoja vaikeasti työllistyvien palveluihin. Ohjataan palvelutuottajamarkkinoita toimimaan kysyntälähtöisemmin.
- Lisätään täsmäkoulutusta ja työssäoppimista työttömien saamiseksi työmarkkinoille. Erityishuomio kiinnitetään nuoriin ja osatyökykyisiin.
- Vaikutetaan kansallisen tason sääntelyyn ja ohjaukseen
- Tiivistetään kuntien, työllisyysalueen ja hyvinvointialueen yhteistyötä heikommassa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi.

Vahvistetaan yhteistyön ja tiedolla johtamisen edellytyksiä

- Rakennetaan toimiva, joustava ja rajaton koko työllisyysaluetta palveleva ekosysteeminen rakenne, joka pystyy reagoimaan nopeasti muuttuviin tarpeisiin.
- Sitoutetaan henkilöstö ja eri toimijat strategiaan ja vahvistetaan uudenlaista toimintakulttuuria
- Panostetaan dataan ja tiedon hyödyntämiseen tiedolla johtamisen ja päätöksenteon tukena
- Määritetään eri toimijoiden roolit strategian toteutukseen, kytketään toteutus osaksi toimijoiden vuosisuunnittelua ja seurataan strategian toteutumista toimijakohtaisten avainmittareiden avulla

Strategian tavoitteiden onnistunut toteuttaminen edellyttää koko verkoston osallistumista toimenpiteiden toteutukseen. Strategian sisältöjä tarkennetaan Tampereen kaupungin alaiselle toiminnalle laadittavissa palvelusuunnitelmissa sekä vuosittain laadittavissa vuosisuunnitelmissa. Lisäksi kunkin Tampereen seudun kunnan toivotaan toimeenpanevan strategian tavoitteita ja kärkitoimia osaltaan. Strategian toimeenpanoa tehdään myös vahvassa yhteistyössä muun kumppanuusverkoston kanssa.

Tiedoksi

Elinvoima- ja osaamislautakunta, työllisyysalueen kunnat

Kokouskäsittely

Asian esittelijä Regina Saari teki seuraavan muutoksen päätöksen otsikkoon, päätösehdotukseen, perusteluihin ja liitteeseen: Työllisyysstrategia 2025-2035 korjataan muotoon: Työllisyysstrategia 2026-2035.

Puheenjohtaja totesi näin muutetun otsikon, päätösehdotuksen, perusteluiden ja liitteen toimivan asian käsittelyn pohjana.

Jaakko Mustakallio teki seuraavan muutosehdotuksen: Liitteeseen sivulle 25 lisätään otsikon "Työllisyydestä huolehtiminen sosiaalisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla" alle uusi mittari: "Heikossa työmarkkina-asemassa olevien määrä työllistymistä edistävissä ja työllistymistä tukevissa palveluissa (indeksi: nyt -> tavoite, vuosiseurantana)".

Veera Kiretti kannatti Mustakallion ehdotusta.

Jaosto hyväksyi yksimielisesti Mustakallion muutosehdotuksen.

Liitteet

1 Liite Tyja 25.9.2025 Tampereen seudun työllisyysstrategia 2026 - 2035

§ 119

Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035

TRE:5358/14.05.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Saari Regina

Valmistelijan yhteystiedot

Palvelujohtaja Mari Taverne, puh. 040 801 2686, työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kati Selkämaa, puh. 040 707 3238, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle, että Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035 hyväksytään.

Perustelut

Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartan laatiminen vuosille 2026–2035 aloitettiin tammikuussa 2025. Tiekartta on jatkumoa Tampereen kaupungin kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategiselle ohjelmalle. Tiekartta linjaa määrälliset tavoitteet ja vaikuttavat toimenpiteet jo Tampereella asuvien kansainvälisten kuntalaisten työllistymisen edistämiseksi, Tampereen pitovoiman vahvistamiseksi ja uusien kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi valituista kohdemaista. Konsultteina työssä ovat Mikko Kesä Oy ja Innolink Research Oy. Tiekartta pohjautuu Tampereen seudun työllisyysstrategiaan ja se on yhteensovitettu Tampere Welcoming City -kehitysohjelman kanssa.

Tiekartan tavoitteiden saavuttaminen edellyttää laajaa yhteistyötä ja tiekartan valmistelussa on ollut mukana keskeisten sidosryhmien edustajat. Tiekartan laadintaprosessissa on hyödynnetty työpajamuotoista työskentelyä, pienempiä asiantuntijaryhmien kokouksia ja keskeisten toimijoiden ja sidosryhmien edustajien yksilöhaastatteluja. Yrityksien ja kansainvälisten tamperelaisten näkemyksistä koottiin laaja kyselyaineisto. Lisäksi tiekartan pohjalla on hyödynnetty kattavasti monipuolista tutkimus- ja selvitysaineistoa.

Elinvoima- ja osaamislautakunta on käsitellyt kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartan valmistelua 16.4.2025. Valmistelua on käsitelty kaupunginhallituksen kehittämiskokouksessa 1.9.2025.

Tiekartta asettaa vuosille 2026 - 2035 tavoitteet kansainvälisen työvoiman määrän kasvattamiseksi ja pitovoiman vahvistamiseksi. Keskiössä on työllisyysstrategian mukaisesti kysyntälähtöisyys: kansainvälisellä osaavalla työvoimalla vastataan alueen kysyntä- ja kärkialojen

työvoimatarpeisiin. Tiekartan tavoitteena on, että yhä useampi yritys hyödyntää kansainvälistä osaava työvoimaa, alueen työmarkkinat vastaavat maahan muuttaneiden odotuksia ja työllistyminen on sujuvaa. Kestävää ja laadukasta työllisyysasteen nousua tavoitellaan maahan muuttaneiden yrittäjien, yritysten omistajien sekä ylimmän johdon ja asiantuntijoiden määrän kasvulla. Pitovoimaa tukee Tampereen kaupunkikuvan vahvuudet ja toimivat saavutettavat peruspalvelut.

Tiekartan tavoitteet saavutetaan yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa seuraavilla toimenpidekokonaisuuksilla:

- Työllisyysstrategian painopistealueiden toimeenpano
 - Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen
 - Työmarkkinoiden toiminnan ja kohtaannon parantaminen
 - Yrittäjyyden ja pk-yritysten työllistämisen edellytyksien edistäminen
 - Sosiaalisesti ja eettisesti kestäväan työllisyyteen panostaminen
 - Yhteistyön ja tiedolla johtamisen edellytyksien parantaminen
- Palvelujen laajentaminen vastaamaan kansainvälisen työvoiman kasvua International House Tampereen brändiä, toimintamallia ja palveluja kehittämällä
 - Palvelut osana kansainvälisen osaamisen ja työvoiman houkuttelua
 - Palvelut turvaamassa sujuvia siirtymiä työmarkkinoille ja yrittäjyyteen
 - Palvelut yrityksille ja muille työnantajille
- KV-tilannekuvan ja erityisasiantuntemuksen vahvistaminen
 - Kärki- ja kysyntäalojen sekä pk-sektorin työvoimatarpeet kansainvälisen työvoiman tarpeiden näkökulmasta
 - Asiakasymmärrys ja kokemusperäinen tiedon kokoaminen: työnantaja- ja työnhakija-asiakkaat sekä opiskelijat
 - Osaajien houkutteluun ja kohdemaatyöhön liittyvä analytiikka. Suomen ja Tampereen vetovoimatekijöiden vaikutusten seuranta toteutuneeseen muuttoliikkeeseen.
 - Strategiayhteensopivuus verkostomaisessa toimintaympäristössä sekä kansallinen ja kansainvälisen tutkimustiedon hyödyntäminen
 - Lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset ja ilmiöiden hallinta sekä näihin liittyvät eettiset kysymykset
- Vastaanottavien ja vetovoimaisten työmarkkinoiden kehittäminen kansainvälisille osaajille
 - Aktiivista asian esillä pitämistä ja erillispalveluiden tuotteistamista: kansainväliset rekrytointimahdollisuudet näkyväksi osaksi työnantajille suunnattuja kaupungin ja työllisyysalueen työntäjäpalveluita sekä seudun ja kuntien elinkeinopalveluita
 - Yhden luukun kokonaisvaltaista palvelumallia KV-rekrytointitoimeksiantoihin, huomioiden yksityisten henkilöstöpalvelualan ja oppilaitosten toimintaedellytysten vahvistaminen

- Tilannekuvan ylläpitämistä yritysten tarpeista sekä uudenlaista analytiikka tunnistetaan KV-rekrytointipotentiaalisia yrityksiä
- Viestintää ja markkinointia sekä erillistapahtumia
- Työvoiman houkuttelun kohdemaamallin rakentaminen ja palvelupolut työmarkkinoille
 - Ennakointi kansainvälisen rekrytoinnin tarpeista
 - Kohdemaiden päivittyvä analyysi vuosittain
 - Kohdemaihin luodaan strategisen ja operatiivisen tason kumppanuusyhteistyö
 - Proaktiivinen yhteistyö Work-in-Finland verkostossa, valtion palveluiden ja mahdollisuuksien (mm rahoitusinstrumentit) täysimääräinen hyödyntäminen
 - Alueen toimijoiden koordinointi kohdemaihin suuntautuvissa toimenpiteissä.
 - Osaajien houkuttelutapahtumat ja aktiviteetit valituissa kohdemaissa
 - Työmarkkinoiden vastaanottavuustyö ja työnantajien valmiuksien parantaminen
 - Työvoiman hyväksikäytön ehkäisyyn liittyvät ennakoivat toimet.
 - Työmarkkinoille ja alueelle asettautumiseen liittyvien palveluiden ja kumppanuuksien kokonaiskoordinointi

Kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartan tavoitteiden onnistunut toteuttaminen edellyttää koko verkoston osallistumista toimenpiteiden toteutukseen. Tiekartan tavoitteita tarkennetaan Tampereen kaupungin alaiselle toiminnalle laadittavissa palvelusuunnitelmissa sekä vuosittain laadittavissa vuosisuunnitelmissa.

Tiedoksi

Regina Saari, Mari Taverne, Laura Ojanen

Liitteet

1 Liite elosa 22.10.2025 Tampereen kaupungin kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja pitovoiman tiekartta 2026–2035

§ 120

Tekoäly koulutuksen tukena -hankkeen rahoittaminen oppisopimusrahastosta

TRE:4950/02.04.02/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Saari Regina

Valmistelijan yhteystiedot

Työllisyys- ja kasvujohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603 ja suunnittelupäällikkö Tuula Mikkonen, puh. 040 800 4962, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihtööri Kati Selkämaa, puh. 040 707 3238, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Tekoäly koulutuksen tukena -projektille myönnetään 76 000 euroa oppisopimusrahastosta.

Projekti toteutetaan ajalla 10/2025–3/2027.

Projektin etenemisestä raportoidaan lautakunnalle vuosittain erillisen raportointiohjeen mukaisesti.

Perustelut

Valkeakosken ammattiopisto hakee Tampereen kaupungin hallinnoimasta oppisopimusrahastosta kehittämisrahaa Tekoäly koulutuksen tukena -projektiin.

Oppisopimusrahaston tarkoituksena on ammatillisen koulutuksen oppisopimustoiminnan kehittäminen Pirkanmaalla.

Oppisopimusrahaston sääntöjen (KV 20.10.2014 § 176) mukaan rahaston varojen käytöstä päättää elinvoima- ja osaamislautakunta (aiemmin osaamis- ja elinkeinolautakunta).

Hankkeen tausta ja tarve

Työskentelyn tehostuminen, digipedagogiikan monipuolistuminen ja työelämäprosessien sujuvoittaminen

Tekoäly on voimakkaasti kehittyvä osa-alue ammatillisessa koulutuksessa. VAAOssa tekoäly on nousemassa merkittävään asemaan 1 /2026 voimaanastuvassa uudessa strategiassa. Tekoäly on avainasemassa yleisen työskentelyn, työelämäyhteistyön, ohjauksen, oppimisen ja analytiikan tehostamisessa tarjoten ratkaisuja modernin ammatillisen koulutuksen vaatimuksille ja sen rahoituspuolelle. Tekoällyn hallittu toimeenpano on monitahoinen prosessi, joka edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä, oikeiden työkalujen valitsemista ja niiden integrointia olemassa olevaan digi-infrastruktuuriin, jatkuvaa toiminnan kehittämistä sekä jalkauttamista oppilaitoksessa ja työpaikalla oppimisen prosesseissa.

Tekoälyn laajalla toimeenpanolla, tekoälyloikalla, tavoitellaan VAAOssa yleistä työskentelyn ja oppimisen tehostamista sekä työelämäyhteistyön laatua ja sujuvoittamista. Digitaalisuudesta on tavoiteltu koulutuksen järjestämiseen resurssitehokkuutta ennenkin, mutta pullonkaulaksi on tunnistettu perinteisten pedagogisten digityökalujen yksipuolisuus. Esimerkiksi suullisia tehtäviä kielen tai asiakaspalvelutilanteiden varalle ei ole ollut tarjolla omaehtoiseen, itsenäiseen harjoitteluun. Tekoälyn ansiosta tilanne on korjaantumassa.

Maahanmuutto ja S2-opinnot

Maahanmuuton ennakoidaan kasvavan VAAOn toiminta-alueella. Maahanmuuttajataustaisten kielitaidon (suomi toisena kielenä S2) parantamiselle tulee kehittää uusia menetelmiä, sillä suomen kielen osaaminen on oleellinen osa ammattitaitoa, kotoutumista ja työllistymistä. Ammatillisessa koulutuksessa puutteet suomen kielen osaamisessa näkyvät kouluarjessa, opintojen etenemisessä ja tuen järjestämismahdollisuuksissa sekä siinä, että työpaikoille on haastavampaa päästä oppimaan koulutus- tai oppisopimukseen. Samalla, kun maahanmuutto kasvaa, koulutuksen järjestämisen resurssit vähenevät. Tekoäly ja muu teknologinen kehittyminen antavat ratkaisun avaimia tähän haastavaan yhtälöön. Hankkeen valmistelun yhteydessä tehtyjen selvitysten perusteella erityisesti tekoäly tarjoaa vaihtoehtoja opiskelijoiden ohjattuun ja omaehtoiseen kielitaidon kehittämiseen. Kielitaidon (S2) kehittyminen edistää myös työpaikkaympäristöjen soveltuvuutta oppimisympäristöinä maahanmuuttotilanteille opiskelijoille.

Hankkeen suorat kohderyhmät ovat

- opetus- ja ohjaushenkilöstö: tekoälytyökalujen käyttäjäkunta koulutus- ja ohjausprosesseissa
- opiskelijat: tekoälytyökalujen hyödyntäjät omaehtoisessa ja ohjatussa oppimisessa
- työelämäkumppanit: tekoälytyökalujen pilotointiin ja käyttämiseen osallistuvat työpaikkojen edustajat

Hankkeen välilliset kohderyhmät ovat

- kaikki sidosryhmät, jotka hyötyvät koulutuksen järjestämisen tehostumisesta ja laadun parantumisesta

Hankkeen tavoitteet ja tulokset

Tavoite 1 on tekoälyloikan toteuttaminen VAAOn koulutusprosesseissa oppilaitoksessa ja työpaikoilla (koulutussopimus ja oppisopimus)

Tavoitteen 1 tulokset:

- Henkilöstön työskentely koulutusprosesseissa tehostuu tekoälyn tuella. Tämä koskee esimerkiksi aineistojen tuottamista, suunnittelua, ohjausta, seuranta, tiedonkulkua ja työelämäyhteistyötä.
- Henkilöstön tekoälyosaaminen kehittyy systemaattisesti koulutusprosessien tarpeita painottaen (pedagogiikka, ohjaus, henkilökohtaistaminen, työpaikalla oppiminen).

- VAAOn pedagoginen tekoälytyökalupakki määritellään, priorisoidaan ja otetaan hallitusti käyttöön nykyinen digi-infrastruktuuri huomioiden. Työkalupakki sisältää yleiset tekoälyratkaisut ja niiden käyttöönoton linjaukset koulutusprosessien tarpeisiin oppilaitoksessa ja työpaikalla oppimisen (koulutussopimus, oppisopimus) prosesseissa.

Tavoite 2 on S2-opetuksen ja -oppimisen tehostaminen tekoälyn avulla – väsymätön S2-tekoälysparraaja

Tavoitteen 2 tulokset:

- Tekoälypohjainen S2-sparraaja tukee maahanmuuttotasaisten opiskelijoiden suomen kielen suullisen ja kirjallisen taidon omaehtoista ja ohjattua oppimista huomioiden tutkinnon perusteet ja valitut ammattialat.
- Suomen kielen taitojen kehittyessä opiskelijoiden mahdollisuudet siirtyä työpaikkaympäristöihin oppisopimuksen tai koulutussopimuksen kautta paranevat merkittävästi.

Hankkeen toteutus ja seuranta

Hankkeen kesto: 10/2025–3/2027.

Toimenpiteet:

- Sisäisen hanketyöryhmän nimeäminen ja toiminnan aloittaminen (10/2025)
- Selvitykset ja palvelutarjoajien kartoittaminen, tekoälytyökalujen spesifikaatioiden määrittäminen porrastetusti (10/2025–3/2026)
- Työkalujen käyttöönotto ja perehdytykset porrastetusti (1–10/2026)
- Yleinen tekoälyn käytön suunnittelu ja henkilöstön osaamisen kehittäminen porrastetusti (1–12/2026)
- Jatkokehittämisen suunnittelu, loppuraportointi ja tulosten levittäminen (10/2026–3/2027)
- Toimenpiteiden etenemisen ja vaikutusten seuranta, tiedottaminen, korjaavat toimenpiteet (koko hankkeen ajan)

Etenemisen ja tulosten seuranta:

- Toimenpiteiden ja kehitystuotosten toteutuminen, talousseuranta
- Opiskelijoiden oppimistulosten seuranta reaaliaikaisesti raportointijärjestelmästä sekä oppimisalustoilta
- S2-opiskelijoiden työelämässä oppimisen edistymisen
- Henkilöstön tekoäly- ja siihen sidoksissa olevan osaamisen kehittyminen
- Opiskelijoiden ja henkilöstön käyttökokemusten seuranta olemassa olevia ja räätälöityjä palautteita hyödyntäen
- Seuranta puolivuositain yhtymähallituksessa
- Raportointi rahoittajalle vuosittain tai muun ohjeistuksen mukaisesti. Jatkuva seuranta hanketiimissä sekä kehitysjohtajan toimesta.

Pitkäaikaisten vaikutusten ja vaikuttavuuden mittareina käytetään kohderyhmän oppisopimusten/ koulutussopimusten määrän sekä työllistymisen kehittymistä, työelämäpalautetta työelämässä oppimisesta (ARVO), työllistymistilastoja, sekä muita käytettävissä olevia alueellisia työllisyystunnuslukuja.

Hankkeen toimijat

Hankkeen suunnittelusta, toteutuksesta ja arvioinnista vastaa digikehittäjistä, pedagogisista asiantuntijoista sekä hankeasiantuntijoista muodostuva hanketiimi, jossa tehtävät jakautuvat digitaaliseen ja pedagogiseen kehittämiseen sekä hallinnointiin ja seurantaan. Hankkeeseen osallistetaan koko opetus- ja ohjaushenkilöstöä, opiskelijoita ja työelämäkumppaneita kehittämistyön yhteydessä. Palvelutarjoajia hyödynnetään ja osallistetaan soveltuvin osin.

Hankkeen kustannukset

Hankkeen rahoitustarve on yhteensä 76 000 euroa, joka jakaantuu vuosille 2025–2027 seuraavasti:

- 2025: 15 500 euroa
- 2026: 55 500 euroa
- 2027: 5 000 euroa

76 000 eurosta henkilöstökuluja on 35 000 euroa. 41 000 euroa kohdistuu ostopalveluihin, hankintoihin ja muihin hankkeen tavoitteiden kannalta oleellisiin kuluihin.

Hankkeen tavoitteet, toteutus ja tulokset on kuvattu tarkemmin hankesuunnitelmassa (liite).

Tiedoksi

Valkeakosken ammattiopisto, Regina Saari, Kirsi Viskari, Liisa Klinge, Mikko Koskela, Tupa-talous, Teija Forsten, Atte Viinikka, Tuula Mikkonen

Liitteet

1 Liite Elosa 22.10.2025 Tekoälystä koulutukseen tukea, hankesuunnitelma

§ 121

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Seuraavat viranhaltijapäätökset on niiden tiedoksiannon kiireellisyyden vuoksi ilmoitettu otto-oikeuden käyttämistä varten apulaispormestari Jaakko Mustakalliolle lautakunnan kokousten välisenä aikana (hallintosääntö 32 §).

Apulaispormestari on toimielimen puheenjohtajana päättänyt olla käyttämättä otto-oikeutta päätöksiin.

Palvelujohtaja, Kansainvälisen osaamisen palvelut

§ 8 Yhteistyösopimus maahanmuuttajien työmarkkinatilanteen ja myyntikonttoritoiminnan seuranta- ja tutkimustyön toteuttamisesta, 16.9.2025

Palvelujohtaja, Monialaiset työllisyyspalvelut

§ 3 Sarkan työkyvynarviointipalvelun hankinta sidosyksikköhankintana, 18.9.2025

Työllisyys- ja kasvujohtaja, Työllisyys- ja kasvupalvelut

§ 308 Rakennusalan koulutuskokonaisuus, palvelualan koulutuskokonaisuus, kone- ja tuotantotekniikan koulutuskokonaisuus ja sähkö-, kiinteistönhoito- ja LVI-alojen koulutuskokonaisuus - option käyttö, 1.10.2025

§ 310 Julkisia työvoima- ja yrityspalveluja koskevan hankintasopimuksen siirtäminen palveluntuottajalta toiselle, 1.10.2025

Palvelujohtaja, Yrityspalvelut

§ 4 IN-BOUND -projektin toteuttaminen ja avustussopimuksen hyväksyminen, 15.9.2025

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Lukiokoulutuksen johtaja, Toisen asteen koulutuspalvelut

§ 105 Lukuvuoden 2026-2027 periodirajat lukiokoulutuksessa, 03.10.2025

§ 107 Tampereen aikuislukion opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lkv 2025-2026, 07.10.2025

§ 108 Abitti 2.0 ohjausryhmän nimeäminen, 15.10.2025

§ 109 Pyyntikien lukion opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lkv 2025-2026, 15.10.2025

§ 110 Sammon keskuslukion lukion opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lkv 2025-2026, 15.10.2025

Palvelujohtaja, Työväily- ja työnantajapalvelut

§ 2 Työkyvyn ja työelämävalmiuksien kartoituspalvelun pienhankinta, 15.10.2025

Palvelujohtaja, Yrityspalvelut

§ 5 Tekoäly mikroyrityksen tukena seminaarisarjan pienhankinta,
16.10.2025

Palvelupäällikkö, Työnvälitys- ja työurapalvelut

§ 24 Tampereen kaupungin rekrytointilisän kielteinen päätös Apuvoima
Pirkanmaa Oy:lle / L.K., 10.09.2025

§ 25 Tampereen kaupungin rekrytointilisän kielteinen päätös Edunation
Oy:lle / P.K., 18.09.2025

§ 26 Tampereen kaupungin rekrytointilisän myöntäminen Lördag Oy:lle /
S.R., 18.09.2025

§ 30 Tampereen kaupungin rekrytointilisän myöntäminen
Työväenmuseoyhdistys ry:lle/U.R., 09.10.2025

Rehtori, Sammon keskuslukio

§ 4 Sammon keskuslukion opiskelijakalusteiden hankinta, 19.09.2025

Työllisyys- ja kasvujohtaja, Työllisyys- ja kasvupalvelut

§ 307 Työllistymisen ja osaamisen kehittämisen palvelun hankinta
sidosyksikköhankintana, 01.10.2025

§ 309 Jakeluautonkuljettajien rekrykoulutuksen pienhankinta, 01.10.2025

§ 311 ICT-alan rekrytointiin tähtäävän vaikuttavuusperusteisen
työvoimakoulutuksen pienhankinta, 15.10.2025

§ 304 Irtaimiston poistaminen Työllisyys- ja kasvupalvelujen
palveluryhmän vuoden 2025 irtaimistoluettelosta, 11.09.2025

§ 312 Yhteistyösopimuksen hyväksyminen Helsingin Diakonissalaitoksen
säätöön Coimpact vauhdittamojakson toteuttamisesta, 16.10.2025